

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a «Képes Világlap»-pal együtt
Egész évre 8 kor, félévre 4 kor, negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

A múlt év mezőgazdasági mérlege

Az 1912. évi költségvetés tárgyalásakor mondott beszédjében Serényi, akkori földmivelésügyi miniszter, a gazdák nagy tetszése közben mutatott rá, hogy annyi súlyos esztendő után a mezőgazdálkodás kezd a rentábilis foglalkozások közé vergődni, a mezőgazdasági termelés kezd jövedelmezőbbé válni és az áralakulás terén Európaszerte olyan áramlat van, melyet szemlélve, a legsötétebb pesszimizmussal sem lehet föltenni, hogy a kedvező ártendencia megváltozzék: jött az 1913. esztendő, melynek különösen a végén olyan áresés mutatkozik, mely szinte megmagyarázhatatlan és erősen ijeszteti a gazdákat.

Mindezekhez még egy balsiker esztendőnek súlyos terhe jár. Elkintve attól, hogy 15 vármegye földmivelő népét aratás előtt fergeteg és égiháború árvizrel együtt látogatta, ennek következtében igen sokan a közirgalom istápolására vannak utalva, hogy az inséget elkerüljék. Hogy ezek az existenciák mikor állnak talpra s mikor feledik el a katasztrófát, ezt egyelőre senki sem tudja. De hát nemcsak ott okoz az 1915. esztendő gondot, ahol az Isten sújtó keze ránehezedett a népre, hanem megérezzük a bajt az egész országban. Ugyanis a termés, mely hazánk jólétére oly döntő befolyással van, a következő volt:

Buza termett 41,000,000 métermázsá, rozs 12,000,000, árpa 17,000,000, zab 14,000,000, tengeri 44,000,000, burgonya 48,000,000, dohány 660,000, cukorrépa 47,000,000 métermázsá.

Ezzel szemben 1911-ben 47,000,000 mm. buza, 12,000,000 rozs, 15,000,000 árpa, 13,000,000 zab, 34,000,000 tengeri, 44,000,000 mázsa burgonya termett. Még kedvezőbb termésátlagok voltak a múlt esztendőben, hiszen csak a buzatermés 47,000,000 métermázsán felül volt. Pedig az utolsó két esztendő nem a bőtermő évek közé számítható; nálunk 50,000,000 buzatermés az az átlag, melyet bőségesnek kell mondanunk termésben arról a hat milliót meghaladó buzatermő magyar alföldről, mely existenciánk alapja. Mivel számokkal bizonyítunk, legyen az elmúlt gazdasági esztendő mérlege még azzal az elszomorító számadattal is feltün-

tetve, melyet árvíz és egyéb veszedelem a terület elöntésével okozott. A buzavetés 170 ezer holdon semmisült meg az árvíz következtében. A legtöbb 39 ezer hold a Királyhágón tul. De tulajdonképpen az országos termelésben az a 45 ezer hold számít, mely a Tisza jobb és balpartján vált semmivé, 31 ezer hold rozs, 51 ezer hold árpa, 66 ezer hold zab, 101 ezer hold tengeri és 21 ezer hold burgonya ment tönkre az árvíz következtében. Ugy, hogy jóllehet, nálunk mindig 6 millió holdon felül termelünk búzát, ezután a vetésterület az 5¹/₂ millió holdat sem érte el.

Érdekes lesz egyébként feltüntetni az utolsó öt esztendő termelési statisztikáját:

	1909	1910	1911	1912	1913
	milio métermázsá				
Buza	33	49	51	47	41
Rozs	11	18	12	13	12
Árpa	28 ¹ / ₂	22	29	15	17
Zab	14	11	14	11	14
Cukorrépa	26	29	29	48	47 ³ / ₄

Kedvezőbb képet tüntet fel állattenyésztésünk, amelynek az utóbbi két esztendő csapadékos időjárása következtében nem kellett a takarmányinséggel megküzdeni, mely különösen 1908. és a rákövetkező két esztendőben annyira visszavette állattenyésztésünket. Mig szarvasmarhaállományunk 1911-ben 6¹/₂ millió drb volt, a múlt évben már közel egy millió darabbal növekedett a nemzeti vagyon. Sertésenyésztésünk tíz év alatt éppen kétszer akkora lett, ámbar sajnos, az állatjárványokkal ma is oly rettenetes harcot állunk, mint a múltban. A legutolsó kimutatás szerint a sertésvész 2348 udvarban pusztít. A száj és körömfájás is felette terjed. Az év végén már 315 község volt fertőzve. Azok a jó feltevések, hogy az árusított szérumok megenyhítik a sertésvész csapását, nem váltak be. A sertésvész gyógyszere felfedezőjére még most is várnunk kell.

Örvendetesebb jelenség, hogy szarvasmarha tenyésztésünk nemcsak szám, — hanem értékbe is emelkedést mutat. A törvényhozás által létesített közgazdasági alap hatalmas fejlesztő hatással volt. Moson, Sopron, Vas, Baranya és Gömör megyékben elsőrangú népies tenyésztés indult meg. Svájcban kitűnő anyagot importáltak és megkezdődött a törzskönyvezés és egész sereg tejellenőrző egyesület alakult. Különösen

a kis Moson excellál ezekben, ahol 16 esztendő óta folyik a rendes törzskönyvezés és ahol ez idő alatt elérték az 5000 liter termelési átlagot. Néhány kis falujának fejlett szarvasmarhatenyésztése megtekintésére nemcsak hazánkból, hanem külföldről is mennek már tanulmányozó csapatok.

Általában az év mezőgazdasági szempontból azzal az örömkeltő jelenséggel szolgál, hogy széles körben, még a népies kisgazdák is a racionális gazdálkodás terére léptek. Az egyoldalú kalászos termelés mindjobban fért veszt. Kezdetét veszi az állattartással kombinált mezőgazdaság, melynek nyomát már a termelési statisztika is feltünteti. Hét és fél mázsás holdankénti búza-termeléseket mutathatunk ki, ami átlagban csak úgy lehet, hogy a kalászos termőföld is jól elő van készítve, istállótrágyázva és műtrágyázva egyaránt. Még sokat kell haladni ezen a téren, míg a németországi termési eredményeket elérjük, de kétségkívül van haladás és ha azokat a csapásokat elkerüljük, amelyek 1913-ban oly sűrűn látogatták hazánk gazdálkodó népét, akkor valóban beteljesül a pénzügyminiszter optimizmusa. Egyébként mégse akkora a baj, ahogy a gazda látja, ha az ország finanszírozása bizik a helyzet kedvezőbb alakulásában.

Reménykedve néznek a gazdák is az ujév elé. Csalódás nem sok érhet, mert rosszabb, mint ami elmúlt, már alig lehet.

Szinészet.

A második hete annak, hogy Könyves Jenő színtársulata itt játszik Kunszentmártonban. Nem mondhatjuk azt, hogy óriási az érdeklődés a színház iránt, nem írhatjuk azt, hogy minden este zsufolt házak vannak, pedig Könyves színtársulata elsőrendű, megérdemelné, hogy jobban pártoljuk, — ellenkezőleg, ilyen súlyú színpártolásra nem mertünk gondolni akkor, amikor Könyves társulatával bevonult Kunszentmártonba.

A bérlők rendszeresen eljártak az előadásokra, de a bérlőkön kívül, — a vasárnapot kivéve, — alig volt egy-két színpártoló, egy-két suhanc, az intelligencia nagy része, a gazda és iparos közönség teljesen távol maradt a színháztól.

Azt irtam megelőző számunkban, hogy kezd Kunszentmártonnak jó híre menni és ezután elsőrendű társulatok fognak hozzánk eljönni vendégszereplésre. Szánom és bánom azokat, miket irtam. Nem igaz abból egy szó sem. Nem való ide jó színtársulat. Nem pártolunk mi semmit és senkit. Kár volt kérkednem, Könyves Jenő most elviszi rosz hi.

rünket és olyan ritka lesz itt a jó szintársulat, mint a fehér holló.

Bizony-bizony csak kunok vagyunk mi és mondjuk ki aperte: sajnáljuk a színházra a pénzt. Míg szintársulat ide nem jön, addig verjük a mellünket, hogy sértés, hogy ide művészek nem jönnek; de ha a kívánt művészek eljönnek, ez is, az is beteg lesz, ki köhög, ki reumában szenved, csak hogy egy-két garast ne kelljen neki színházra kiadnia.

Akik eljártak naponként Könyves szintársulatainak előadására, mindennap jól mulattak. Jó előadásban, jó darabban volt részünk. Egyik este nevtünk, a másik estén sirtünk.

A társulat tagjai mindent elkövettek, hogy művészi előadást nyújtsanak, nem alterálta őket a részvétlenség, — úgy játszottak, mintha 4000 ember lett volna minden este a színházban.

A hét műsora ez volt: Vasárnap délután Az ur és a paraszt. Vasárnap este Válás után. Hétfőn Az aranyember. Kedden Brezeda ur. Szerdán A titok. Csütörtökön Az ördög. Pénteken Bolondok tánca. (Nem volt előadás publikum hiányában.) Szombaton Doktor ur.

Az utolsó előadás ma, vasárnap lesz. A cigányt adják. — Holnap Könyvesék elmennek. Akik a színházba eljártak, sajnálják őket, sajnálják, hogy ilyen hamar eltávoznak.

Mondjuk: A viszontlátásra!

Hirek.

Kunszentmárton, 1914. január 18.

UNALMAS

idő van. A szobába ülök. Nem is annyira ülök, mint félig állok is, ülök is; bizonytalan helyzetben létezek a szék és kopott íróasztalom között; létezek, mert nincsenek gondolataim, mert érzem, hogy létezek, mert látom, hogy odakint órákhoz esik, olyan egyhangu fehér pelyhekben szítal a hó...

Milyen is az ember! A kielégíthetetlen vágyakozásnak milyen rengeteg özőne van a szív izmos husrétegeibe belépálatálva, milyen értelmetlen gerjedelmek buzognak ki onnét, milyen, millió szint játszó csodasugarak. Unom magam, ahogy csak nálunk unatkozni lehet és egyszer, ni, kezdek érdeklődni. Látom, hogy szítal, sűrűn, szakadatlanul szítal a szép fehér hó. Egy, kettő, három... tíz... száz... ezer... millió... Összezavarom... Ujrakezdem az olvasást... Megint összezavarom, ha sűrűbben kezd esni. Most már bosszankodom... Olvasom, olvasgatom a fehér hópelyheket. De nem győzöm olvasni. Elfog a mérge, elfog az izgatottság... És komolyan kezd bántani az a semmiség, hogy nem tudom az ablak előtt hulló hószemeket megolvasni.

Egy ócska papír szelet meg csak nevet mosolyog az asztalról reám. Ugy sérti a szememet, olyan türethetetlen előttem ez a másik semmiség. A kezemből veszem. És a papírszelet még inkább nevet. A tarka-barka betűk egyenként ugrádoznak, fickádoznak. Mi ez? Semmi! Semmi az egész. Csak Magyarország felosztásáról van szó. Érdektelen dolgok. Még csak nem is követválasztás! Csak Magyarország felosztása. Ennyi az egész!

És kint olyan szépen szítal a hó... Csupa gyönyörűség nézni... És ha én egyszer úgy hófelhővé válnék, akkor én is úgy esnék szépen, lassan erre az eladott magyar földre. Esnék, míg csak el nem temetném fehérségemmel, a tehetetlenséget, a bűnt, a panamázást, mindent, mindent... És mikor így mindent eltemettem, elhantoltam, soha se olvadnék el többé...

A papírlapocská még kajánabban nevet... Kint még sűrűbben hull a hó... Én meg csak hó szeretnék lenni!

Mezey Lajos.

— **Bankett.** A Polgári Olvasókör 1914. január hó 11-én, vasárnap este 7 órakor Timon Zsigmond esperes-plebános és Mezey István kántor tiszteletére vacsorát rendezett. A Polgári Kör nevében Fazekas András főjegyző üdvözölte az ünnepelteteket, kik meghatva mondtak köszönetet. A vacsora, me-

lyen 60-an vettek részt, — a legjobb hangulatban a reggeli órákig eltartott.

— **A Polgári Kör közgyűlése.** A Polgári Olvasókör 1914. január hó 18-án, vagyis a mai napon, délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a saját helyiségében.

— **A tűzoltók mulatsága.** A kunszentmártoni önkéntes tűzoltótestület február hó 22-én, Farsang vasárnapján álarcos bált rendez a Körös Szálló nagytermében.

— **A járvány.** Arról értesítenek bennünket, hogy a *vörheny és diftéria* járvány szünőben van Kunszentmártonban. Az elmúlt héten újabb megbetegedés nem történt. Ha ez az állapot továbbra is így tart, akkor február 1-én az összes iskolákat megnyitják.

— **Önkénteseket keresnek.** A hadkiegészítő parancsnokság leirt Kunszentmárton község előljáróságához, hogy irodai szolgálatra 4-5 önkéntes katonát keres. A besorozott katonákat 2 hónapi kiképzés után, irodai szolgálatra alkalmazzák, hol gyors az előrehaladás. Két év elteltével föltétlenül szakaszvezetők lesznek és ha bentmaradnak katonának, azonnal őrmesterekké fogják őket ki nevezni. Később élelmezési, számvétség-tisztek lesznek belőlük és elérhetik az 5000 korona fizetést. A folyamodóknak jól kell írni és olvasni, más képzettség nem kívánatik. Akik németül tudnak, azok előnyben részesülnek. Fialatok! Itt az alkalom, hogy álláshoz jussanak. A folyamodványokat a község előljáróságához kell beadni.

— **Mezőtur — sarvasi villamos összeköttetés.** A két szomszédos város közti villamos összeköttetés munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy egy pár hét múlva meg is indulhat az üzem. Az államvasut, a villamos vezetéknek a Mezőtur — Sarvas közt levő körösi vasúti fahídon való áthuzatását tűzbiztonsági szempontból nem engedte meg. Ezt a kérdést úgy oldotta meg a vállalkozó, hogy hat vasárványt állított fel a Körös árterében s ezeken huzták át a vezetékét a folyó felett. Az állványok némelyike meghaladja a 25 méter magasságot is.

— **Meghalt külföldön.** Szomorú hír érkezett az elmúlt héten Morvából Kunszentmártonba. A hatóság tudatta, hogy Andraesik Pál napszámos meghalt. Andraesik Pál kunszentmártoni lakos több társaival már régóta Osztró, morvaországi községben dolgozott. Mintegy 10 nappal ezelőtt a hideg elől a gépházba mentek ebédelni és alig hogy megkezdték az ebédet, a kazán felrobbant. Andraesik Pál azonnal megszüntén kunszentmártoni napszámosok pedig halt, Jakab Mihály, Pap Ferenc és Szűcs Mihály súlyosan megsebesültek.

— **Szökés — egy ingben.** Ha Kunszentmártonban valami elvesz, vagy valamit elloptak, vagy ha éjjel valahová betörték, azt mondják, hogy a tolvaj, a betörő nem lehetett más, mint Vereb Márton csavargó. Hiába kíséri figyelemmel a rendőrség, Vereb kifog rajtuk, — éppen akkor esz ott lop, ahol a rendőrség nem is sejtí. Megtörtént, hogy éjjel sorba járta a házakat és ha kaput nyitva talált, behatolt az udvarra, elvitt mindent, amit csak meglátott. Bántani nem bántott senkit, öldöklő fegyvert nem hordott magánál. Az utóbbi időben már annyira terhére volt a rendőrségnek, hogy a rendőrbiztos egy rendőrt adott melléje, ki kísérte őt mindenfelé. Ez nem használt. Csak lopott. Az elmúlt héten elérte Verebet a nemezis. A rendőrbiztos megvizsgáltatta dr. Pótor községi orvossal, kinek rendeletére a községi kórházban el is helyezték. Gaál rendőrbiztos megörült ennek, Vereb ruháját elvettette és egy inget adatott Verebre, gondolván, így nem fog megszökni. A rendőrbiztos öröme azonban korai volt. Másnap reggel megjelent a kórházi ápoló a rendőrbiztos előtt és jelentette, hogy Vereb Márton az éjjel, egy szál ingben megszökött. Azóta keresik mindenfelé, de nem találják, abban bizik a rendőrség, hogy a nagy hideg majd előhajtja Verebet, mert télen egy ingben, nem sokáig bírja az ember a hideget.

— **Korcsolya-bál.** Mégis csak bozsantó! Akármerre járok, mindenütt csak a korcsolyabálról beszélnek. Mindenütt és mindenki csak azt kérdezi csekélységemtől, hogy jövök-e, megyek-e, jövök-megyek-e a korcsolyabálba, mert ott lesz ő is, ott lesz az is, nemkülönben izéjek is, meg, no tudja már... szóval mindenki ott lesz... Röviden így vázolhatjuk az érdeklődést a február 1-én tartandó korcsolyabál iránt. De, ami azt illeti, fiatalságunk meg is érdemli ezt a megértő fogadtatást, mert minden erejével azon fáradozik, hogy a bál — a hölgyekre sokáig emlékezetes maradjon. Nagyban tobozzák össze a környék jó táncosait. Azt mondja a rendezőség, ha már tánc akar lenni, hát legyen tánc! Mellesleg említjük meg, hogy, — ami Kunszentmártonban még nem esett meg — ennek a bálnak csekély 101 rendezője van. A meghívókat már kibocsátották.

— **Lelketlen anya.** Paul Katalin mesterszállási szatócs és korcsmáros itcése: Sági Imre cselédnek fogadta Bagi Ilona békészentandrás leányzót. A leány nagyon gyanus volt Paul Katalinnak, az anyaság jeleit vélte rajta felfedezni. Ezért folyton figyelgette az ő cselédjével. Csütörtökön hajnalban felzörgette asszonyát azzal, hogy az Ilona nagyon jajgat, azt mondja, hogy fáj mindene. Paul Katalin azonnal elküldte a leányt a közelben lakó szülésznőért. Mire a leány a szülésznővel megérkezett, Ilonának hűlt helye volt. Az udvar végén levő illemhelyről gyanus zöreje hallatszott, döngögni kezdtek az ajtaját, mert kétségtelenné vált, hogy ott van az Ilona leányzó. Azonban nem akart ajtót nyitni. A derék Katalin asszony feszítővasat hozatott az üzletéből, kifeszítették az ajtót és az előtte való nap kitisztított pöccgödör fenekén ott látták a sűrű kis fücskát, akit aztán a szülésznő vett gondjaiba.

— **A munkásbiztosító pénztár** a kisiparosok és kereskedők előtt valóságos vörös posztó. Félnek tőle és igazságtalannak tartják. A szolnoki munkásbiztosító pénztár most befizetési lapokat küldött szét a kunszentmártoniaknak, hogy az illetékeket azon adják fel. Az iparosok nagyrésze nem tudja, hogy ez miért van. Azért közöljük, hogy Kövesdi Károly, a munkásbiztosító kunszentmártoni pénztárosa megvált a tisztétől és még új megbízott nincs választva, addig a befizetések így teljesítendők. Nagyon ajánlatos lenne megbízottul egy olyan egyént választani, akinél a befizetések esetéről-esetrel teljesíthetők lennének.

— **Menyasszony mellől — a börtönbe.** Január 14-én, szerdán délután 4 órakor érdekesítő jelenet játszódott le Kunszentmártonban, a község háza előtt. Egy nánép haladt a templom felé, elől a menyasszonyt egy délceg huszár vezette. Amint a község háza kapujához ért a menet, előlépett két csendőr és a kosorus legényt letartóztatta. Ijedten állt meg mindenki, a lányok sírni kezdtek, a csendőrök a délceg huszárt a kíváncsiak elől bevitték a rendőrszobába. A násznép egy ideig még ott állt a község háza előtt, majd megunták a várakozást és elindultak a templomba.

Az érdekes esetről a következőket jelentjük. Január 14-ére, szerdára volt kitűzve B. Szabó János kunszentmártoni fiatal legény esküvője Fehér Margittal. A fiatalok, — amint illik, — a rokonokat és ismerősöket meghívták a lakodalomba. Az első meghívó Kecskemétre ment B. Szabó Bálinthoz, ki öccse volt Szabó Jánosnak és most a császárt szolgálja a 13-ik huszároknál. Szabó Bálint a meghívóval kezében, rapportra ment a kapitány elé, a bátyja lakodalomra szabadságot kért. A szigorú kapitány azonban nem méltányolta Szabó kérését és nem gondolt arra, hogy a huszár szíve megszakad, ha nem lehet ott a lakodalomban, így nem adott neki szabadságot.

Közeledett az esküvő napja. A huszár borzasztó kínokat állott ki. Mi lesz a lakodalomban, ha ő ott nem lesz? Ki vezeti a menyasszonyt az oltárhoz? Ki fogja a táncot megkezdni?

Addig-addig okoskodott Szabó közhuszár, hogy a kecskeméti állomás előtt találta magát. Épen ekkor hangzott a portás kiáltása: — Tiszaug felé beszálni!

A mi huszárunk nem volt rest, bilétát váltott és beszállt a vonatra. Azzal vigasztalta magát, hogy nem fog ő megszőkni, csak elmegy a lakodalomba, kimulatja magát, aztán újra visszamegy az ezredhez.

Tiszaugtól gyalog jött Kunszentmártonba, mivel nem volt pénze. Itthon örömmel fogadta a család és január 14-én, szerdán a délceg huszár vezette bátyja menyasszonyát a templomba.

A csendőrség időközben táviratot kapott Kecskemétről, hogy B. Szabó Bálint huszár megszőkött. A keresésére indultak és a községháza előtt a menyasszony karján megtalálták a délceg huszárt, ki csak arra kérte a csendőröket, hogy engedjék ma el, hogy menjen a templomba és hagy mulasson az éjjel bátyja lakodalomban, holnap jelentkezni fog.

A csendőrök nem kegyelmeztek a szökött katonának, hanem bevitték a rendőrszobába.

A násznép szomorúan ment a templomba, mindenki sajnálkozott a szegény huszáron, ki oly nagy flódet tett meg gyalog, hogy bátyja esküvőjén ott lehessen és a kegyetlen sors beleavatkozott a földiek játékába.

A szökött katonát csüörtökön reggel visszavitték Kecskemétre.

Burgonyavetőmag beszerzése.

Az 1913. év folyamán uralkodott rendkívüli időjárás folytán az ország némely vidékén a burgonyatermés nagyrésze egyrészt már a földben rothadásnak indult, másrészt pedig a kiszáradt mennyiség is oly mérvű romlásnak van kitéve, hogy az vetőmagul alig lesz felhasználható. Erre való tekintettel a földművelésügyi miniszter intézkedett aziránt, hogy a gazdaságközönség jó minőségű és fajtájú burgonyavetőmagot méltányos áron kaphassa. A burgonya beszerzésével és árusításával a miniszter a Magyar mezőgazdák szövetségét bízta meg a szövetkezet a burgonyavetőmagot waggonrakományokban a megrendelő vasuti állomásra bementve szállítva métermázsánként 6 koronáért fogja árusítani s e célra Prof. Wohltmann, Praes Krüger és Hópehely burgonyákat tart készletben, a megrendelések megfelelő foglaló beküldése mellett a Magyar mezőgazdák szövetségéhez (Budapest, V. Alkotmány u. 31.) intézendők, amely cég a megrendeléseket a vetési idény beálltakor a rendelkezésre álló készlet erejéig a beérkezés sorrendjében fogatosítani. Miután a megrendelések csak egész kocsi rako-

mányokban fogadtatnak el, azok akik kisebb mennyiséget óhajtanak venni, a megrendelést összeállva együttesen, vagy az előjáróság útján eszközölhetik.

A Gazdasági Takarékpénztárban ismét lehet koronás hetibetéteket váltani. A főke gyűjtés ezen célszerű formája, egész népszerűvé vált községünkben s különösen gyermekes családoknál igen ajánlható.

GAZDASÁGI ROVAT.

Rovatvezető: LUPÁN AURÉL
gazd. szaktanító.

1914. január 17.

Szobanövények ápolásáról.

Szoba vagy szobanövényeknek azon növényeket nevezzük, melyek lakóhelyünk állandó díszítésére szolgálnak, a száraz szobalevegő iránt nem kényesek, úgy, hogy hosszabb ideig szépek és egészségesek maradnak — föltéve, ha jól lettek ápolva — szobanövények elsősorban egyes pálmafélék, valamint a levélnövények mivel ezek az árnyékot jobban kedvelik mint a virágos növényeket, melyek fejlődésükhöz föltétlenül világosságot igényelnek.

Szobanövényeink ápolása minden gazdaságnak sok fejtörést okoz, mégis egyik, másik helyen alig vegetálnak, mely körülmény csak a hiányos szakavatottságnak tudható be.

Szükségesnek tartom ennél fogva megismertetni virágkedvelő háziasszonyainkkal azokat a szabályokat, miket a szobanövények ápolásánál szem előtt kell tartaniuk.

1. Minden növényt csak olyan hőmérsékletű szobában tartsunk, amilyen hőfokot az illető növényfaj igényel.

2. A legtöbb szobanövény nagyon meghálálja, ha nyáron át a szabadban — alkalmas szélesenedes helyen állhat.

3. Ha különböző okok miatt a szabadban nem tarthatjuk, akkor legalább szélesenedes esőben állítsuk ki növényeinket, mert az eső a leghatékonyabb a növényre.

4. A szobanövényeket csak akkor ültessük át, mikor csak hajtani kezdenek.

5. Legnagyobb súlyt az öntözésre kell fektetnünk. Mindig csak állott, langyos vízzel és csak akkor öntözzünk midőn a cserépből levő talaj porhanyós száraz kezd lenni.

6. A cserépben keresztül a tálcába folyó vizet ki kell öntenünk.

7. Tulságosan kiszáradt növényeket egy-két órára állott vízbe kell be állítani cseréptől.

8. Szobanövényeinket olyan helyen tartsuk, hol azokat légüzam nem éri.

9. Poros, vagy netán tetvesedő növényeket szappanos vízbe mártott puha szivaccsal kell lemosni és azután pedig tiszta vízzel leöblíteni.

10. Szobanövényeink talaja inkább laza legyen, de soh sem tömört struktúrájú.

Ez legyen virágot kedvelő hölgyeimnek második tízparancsolatja és akkor nem lesz semmi panaszuk a virágokra.

29/1914. szám.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter ur 73896/1913 számú rendelkezése a Kunszentmárton község határában fogatosítandó

partbiztosítási munkálathoz

sükséges:

479.00 köbméter I-ső osztályú kisebbmértű terméskő,

1282.00 köbméter I-ső osztályú burkolati terméskő,

570.00 köbméter I-ső osztályú kőtörmelék vagy zuzott kő vagy folyami kavics beszerzésére és szállítására, továbbá

2094.6 köbméter II-od osztályú kőhányási kő beszerzésére, szállítására és beépítésére **1914. évi február hó 9-én déli 12 órakor** a gyulai m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében nyilvános zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A nevezett folyammérnöki hivatalnál megszerezhető ajánlati feltételeknek megfelelően és ugyanott kiszolgáltató miután teendő ajánlatok Gyulán a m. kir. folyammérnöki hivatal főnökénél 1914. február hó 9-ik napján déli előtt fél 12 óráig nyújthatók be, ahol a szállításra nézve kötendő szerződés tervezete, valamint az ahhoz tartozó általános, részletes és vállalati feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gyula 1914. január 8.

M. Kir. folyammérnök hivatal.

35 év óta fennálló asztalos üzlet.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni Kunszentmárton és vidéke mélyen tisztelt közönségét, hogy Kunszentmártonban, Király-(Zsinór-utca) és Kölcsey-utca sarok, atyám: Beleznay István 35 év óta fennálló jóhírnevű asztalos üzletét az elmúlt évben átvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelően berendezve, a saját nevem alatt tovább folytatom. Elvállalok

elsőrendű műbutorokat

nevezetesen: háló, ebédlő, szalón és irtó stb mahagóni, paduc, paliszánder, fehér jávor, szürke jávor, gyöngy jávor, olaj-kőrös, cseresznye, dió stb fából a legfinomabb és legizlésebb kivitelben — legkényesebb igényeknek is megfelelően. Ugyszintén divatos zománcos, flóderozott s festett butorokat.

Modern épület-asztalos munkákat

is készítek. Rajzzal és költségvetéssel díjtalanul szolgálok

Kész butorok is kaphatók.

Midőn erről a m. tisztelt közönséget van szerencsém értesíteni, kérem b. pártfogásukat s vagyok tisztelettel

BELEZNAV FERENC műbutor és épület-asztalos.

Szőlőtulajdonosok figyelmébe.

Nagys Mathiász János urtól szerzett világhírű ujdonságok, (keresztezők) melyekkel meghódította az egész Európát, melyek hivatva vannak a szőlőkultúrát újírtáremteni. Személyes tapasztalataim után a legkiválóbbakat szerettem be, melyek a következők. Az ujdonságok híres magyar neveket örökítenek meg.

Mathiász János dandala
Mathiász Jánosné
Mathiász ariska
József főherceg
Erzsébet királyné
Zrínyi Ilona
Mátyás király
Petőfi Sándor
Bem tábornok
Széchényi István gróf
Munkácsy József
Szautter Gusztáv

Vörösmarty Mihály
Battyányi Lajos
Gulner Gyula
Molnár István
Talián Béla
Angyal Dezső
Bortermelők kincse
Bortfajok újalkotója
Kecskemét gyöngye
Kecskemét kincse
Kecskemét virága
Bercsényi Miklós
Cegléd népe

Champion
M. magonca
Doktor Robert Hogg.
Muscat Alexander
Muscat Candia
Muscat osea
Muscat Noir
Ezredéves Magyarország emléke
Oriási fehér
Genual zamatos
Dobrelábé
Tokaj Augvine

Ezen ujdonságok beszerzési ára szálanként 4-5 korona volt.

Szálanként 10 fillér.

Nálam 1 koronáért kaphatók.

Csaba gyöngye, mely az eddig ismert legkorábbi Chasselas fajokat is megelőzi érés tekintetében 4 héttel

Kassuth Lajos, 1-1 töke 8-10 klg rendkívül finom szőlőt bírt teremni

Borszőlő fajok szálanként 5 korona.

Szálanként 20 fill.

Kaphatók

Ifj. Tatár Imre

Tiszakürti kisasszonyhegyi szőlőtelepén.

Fajonosságáért felelősséget vállalok. — A vesszők minden betegségtől mentesek.

Láda Jánosnak

Garay-utca 133. szám alatti HÁZA, öcsödi határban **6 hold földje**, melynek fele jó here és az öcsödi Lóger kertben egy kazal"here-szénája **eladó**. Értekezni lehet a fenti szám alatt a tulajdonossal.

Kitűnően

BEÉRETTE SIMA SZŐLŐVESSZŐK

tavaszi ületésre előjegyezhetők **Bozóky Álmós** kereskedő urnál. Borvesszők: olasz rizling, kadarka, kövidinka, mézes-fehér, izsáki sárga-fehér, ezerjő, velteleni ezre 6 korona; csemege-vesszők 40 fajban ezre 10 korona.

KÖHÖCÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle Réthy-pemetefü cukorkánál.**

Millió ember szereti a világhírű **RÉTHY-cukorkát**, mert rendkívül kellemes ízű, a gyomrot, étvágyat nem romlja. Meghűlés, hurut, köhögés ellen biztosan és gyorsan használj **Vásárlásnál vigyázzunk** és határozottan **RÉTHY-felét** kérjünk, mivel sok hasonlatlan utazata van. Az eredetnek minden egyes darabján rajta van a "RÉTHY" név.

1 doboz ára 60 fillér, kapható mindenütt.

RÉTHY BÉLA gyógyszerész **Békéscsaba.**

Élővirágok

szálanként és nagyválasztékban kaphatók. **Alkalmi csokrok**, koszorúk megrendelésre készülnek

Veress Jánosné

Kunszentmárton, a Kulacsos-iskola szomszédságában.

Eladó

egy teljesen új **fűszerüzlet berendezés** minden hozzávalóval, kifogástalan állapotban és a mai kornak megfelelő kivitelben, minden elfogadható árért szabadkézből **eladó**. Bővebbet a helyszínen Klisics Jánosnál Kunszentmártonban. (Régi vásártér. 1453 hsz.)

Kiadó lakás.

A **Varga József**-féle 154. számú házban két utcai szoba, konyha és kamra (ártézi kut is be van vezetve) haszonbérbe

kiadó.

Értekezni lehet **Cakó József** tulajdonossal a 152. sz. házában.

Dévai Jenő

Bethlen-utcai

háza

(dr. Déri-féle ház szomszédságában) kedvező feltételek mellett

eladó.

A világ legjobb tetőfedő anyaga.

RENNERIT

ASBEST-PALA LEGERŐSEBB LEGJOBB TŰZBIZTOS

RENNER GÁSPÁR PANI
PÁRKÁNY (ESZTERGOM/M)

GYÁRI LERAKAT: Kunszentmártonban, IFJ. TOMONYICKA JÓZSEFNÁL.

BUTOR és épület-asztalos munkákat

Mindenféle

BUTOR és épület-asztalos munkákat

legjobb kivitelben, legjutányosabb árak mellett gyorsan s pontosan készít

Akhim István asztalos - mester Kunszentmárton

Műhely Cseuz Kálmán szomszédságában, Tropa-féle házban

Lakás

2 szobás, külön udvarral Szt-györgyre esetleg azonnal is bérbeadó. Bővebbet **Kerekes Mihály** kádár-mesternél Garai-ut 150. sz.

ORVOSOK

ajánlják, mint legelismertebb köhögés ellen szert a **KAISER-féle**

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

Milliók használják

Köhögés

ellen. Rekedtség, elnyálkásodás, számarköhögés, kataris, gégefájás stb. minden előforduló **hűlés** ellen.

6100 köszönő és hálalevél orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legízletesebb bombonok. Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kapható

LUKÁCS ANDOR és **POPOVITS GÁBOR** gyógytárban és minden hazai gyógytárban.

Kunszentmárton, Tiszanagyrev, Inoka, Cibakháza, Kürt, Ugh, Sas, Csépa, Szelevény, Mesterszállás községek gazdaközönségének szives tudomására hozzuk, hogy gyári vállalatunk képviselőjét az ottani vidékre

Bozsik János és Tsa uraknak Kunszentmárton

adtuk át és kérjük, hogy bizalommal nevezettekhez fordulni sziveskedjenek. Bozsik János és Tsa összes gyártmányainkban nagy raktárt tart, ahol gépeink természetben megtekinthetők.

Az őszi idényre ajánljuk **Hungária Drill, Mosoni Drill, Vera II.** hírneves vetőgépeinket, ekéinket, boronáinkat és egyéb talajmívelő eszközeinket, kukoricamorzsolóinkat 10-féle nagyságban, szecs kavágóinkat, répvágóinkat stb. stb.

Benzin és nyersolaj motorok.

Tisztelettel

KÜHNE Mezőgazdasági Gépgyár R.-T. Moson - Budapest.

Nyomatott Wolf Dezső könyvnyomdájában Kunszentmárton.

